

Han tog Degerfors till allsvenskan

Sören Cratz är mannen som tog Degerfors tillbaka till allsvenskan 1992 och han är mannen bakom Hammarby IF:s hittills enda vinst, SM-guld 2001. Totalt har han tränat fem allsvenska fotbollslag.

Om detta och mycket annat berättade han när han gästade Karlskoga Idrottshistoriska sällskap 14 september.

Sören Cratz erkänner att han kan vara svår att jobba med.
-Jag säger alltid var jag tänker. Det behöver inte alltid vara rätt, men det är min åsikt. Det är inte alltid populärt.

Samtidigt som han är rättfram och kanske uppfattas som burdus är han en mycket ödmjuk människa.

Sören Cratz i Karlskoga Folkets hus
20230914

Ödmjuk i IFK

-Det lärde jag mig av Kent Karlsson i IFK Norrköping. Jag var hans assisterande och han lärde mig ödmjukhet och enkelhet framförallt.

Som aktiv spelade Sören Cratz i Finspångs AIK. Tränarbanan började med rollen som assisterande i Norrköping. I 20 år åkte han sedan runt i Norden som fotbollstränare innan han flyttade hem till Finspång igen, där han fortfarande bor, snart 75 år gammal.

Tränaryrket tog honom till Nordnorge – till Skarp i Tromsö, till Vasa i Finland, VPS, till Stockholm, Helsingborg, Trelleborg, Mjällby och Västerås.

-Skarp i Tromsö var långt norr ut. Solen sken nästan aldrig och det var trångt i innehallen däruppe och inte alltid så enkelt att träna.

-Stuart Baxter hade tränat innan och det var första gången på 40 år som jag lämnade Finspång. Jag hade frågat Per Mathias Högmo – idag tränare i Häcken – som spelade ett halvår med oss i IFK. Målsättningen och kravet var att vinna serien och det gjorde vi. De ville skriva nytt kontrakt, men det var långt bort.

Ottersten i luren

-I den vevan ringde ”Åby” Eriksson och undrade om Degerfors IF fick ringa mig. Det var Egon Ottersten som ringde senare, jag åkte dit träffade Bror Håkansson bland andra och där fick jag veta att det bara var DIF som använde Stora Valla. Ensam på fyra gräsplaner och en grus tänkte jag.

Det blev ett kontrakt och det var väl ingen som visste vad som skulle ske.

-Spelarna var tekniska men bekväma. De ville visa vem som bestämde. Ivan Djuric tyckte inte det var roligt, Ulf Ottosson skrev på för Laxå. De ville visa upp sig på Stora Valla på lördag och åka till Wickan i Karlskoga på kvällen.

Nu blev det träning med blyvästar, löpning i Råbäck och ingen dans på rosor.

- ”Otto” kom tillbaka från Laxå utan att ha spelat en match och det fanns ett gäng som ville träna, ha ordning och redan. Alla hamnade rätt till slut och moralen blev god.

Fredagsproffs

-Vi avstod flashigt träningsläger, låg på vandrarhem i Danmark och fick pengar över som gick till fredagsträning. Grabbarna kunde sluta klockan 3 varje fredag, som proffs. Jag drev min linje. Jag ger mig aldrig och på så vis kan jag vara rätt jobbig. Jag vågade ändra

Kravet var serieseger även i Degerfors, i division 2 alltså. Det var den säsongen, 1990, som KB slog till med 4-0 på Nobelstadion inför storpublik och det var jämmer och elände i grannbyn. Bjurström fick bland annat ta bort stripes från sin bil.

-I alla fall vann vi serien med en poäng efter 0-0 mot Skövde i sista matchen. Det var den sommaren vi mötte Benfica också och Roger Werner satte 1-0 i krysset i fjärde minuten.

-Jag har aldrig fått något domarpris, är för frispråkig. Anders Frisk dömde vår premiär 1991, borta mot Oddevold, förlust 0-4. Jag sa åt honom att han borde ägna sig åt damfotboll istället.

Året efter skällde jag ut Örjan Andersson. Han sa; är det du eller jag som dömer? Vet du inte det är vi illa ute sa jag. Det blev aldrig något domarpris.

Den lyckosamma säsongen 1992 inleddes med två ettor, en vår och en höst.

-Milenko Vuksevic hade kommit och även om vi förlorade med 5-0 mot Spårvägen rullade det på. Vi vann serien, gick till förkvalet mot Luleå och Helsingborg och så var det Djurgården kvar.

-Vi förlorade borta med 3-1 och jobbade stenhårt för att det inte skulle bli mer. Sparkade långt.

”Som bomull”

Två mål var nåbart på hemmaplan. Det skulle bli hänsynslös offensiv i returen. ”Otto” gjorde 1-0 och när åtta minuter återstod gjorde Henrik Berger där där 2-0-målet, ”som bomull” ni vet. Det blev en rejäl fest efteråt kan man säga.

Sören Cratz följde inte med DIF upp i allsvenskan. Han återvände till IFK Norrköping, som var bra då.

Vi hade inte en förlust på två år, men det fick ett tråkigt slut. Vi blev tvåa, IFK Göteborg vann.

Det blev ytterligare två och en halv säsong i Degerfors innan Trelleborgs FF blev nästa klubbadress.

-Min dotter ville inte följa med till Skåne. Hon förstod inte skånska. Nu bor hon i Ystad.

-”Kulån” Olsson kom dit, men han blev inte långlivad. Han flyttade hem igen, kunde inte tvätta kläder.

VPS i Vasa, Finland blev nästa klubb. Cupseger och nu blev ”Bajen” aktuellt efter att Rolf Zetterlund gått bet.

Bajen” låg sist

-De låg sist i allsvenskan och grabbarna var helt slut efter första träningen. Vi vann första matchen mot Halmstad och vi slapp kvala. Året efter blev vi åtta.

- 2001 var Peter Markstedt från Västerås ett nyförvärv. Videojuggarna också och det är jag skyldig till. Där blev det fel. En av dom var så bångstyrig att han åkte hem. Ingen tog oss på allvar den där säsongen. Vi förlorade ett derby mot AIK med 5-2 och i sista matchen krävdes vinst för att det skulle bli guld. Efter en kvar var det begravningsstämning, 0-1 till ÖIS. Det blev 3-1 till slut och SM-guld.

-Jag ville vara kvar, men redan i augusti visste jag att jag inte skulle få nytt kontrakt. Det är inte hela världen att få ett sån´t besked. Alla vet att du är lös och ledig för nya jobb.

Blev inte bra

-Jag valde Helsingborg. När vi förlorade med 3-1 på Söderstadion ville publiken tacka för året innan. Jag gick ut och gjorde ett ärevarv och det blev inte bra. Det ber jag om ursäkt för. Det var inte roligt, för jag trivdes i Helsingborg.

Mjällby tog han upp till Superettan, men gjorde sig omöjlig med styrelsen och sedan blev det Västerås SK.

-Det var mest bandy där och en ordförande som tog alla beslut. Jag sade hej då ganska tidigt.

Efter 20 år runt om i Norden i fotbollens tjänst flyttade han hem till Finspång, där han fortfarande bor kvar. Han blev assisterande i IFK Norrköping än en gång.

Men IFK var dåliga då och det var ett iskallt omklädningsrum. Vi åkte ur med buller och bån. Jag hade ett år kvar på kontraktet och flyttade över till ungdomsverksamheten. Det var den roligaste tiden med juniorerna som ville träna jämt. Bland dom fanns ”Totte” Nyman, Alexander Fransson, Ken Sema och Lagerstål för att nämna några.

Tränarkarriären är över, men för inte alltför länge sedan hade han erbjudande att träna Karlstad.

Hockey i Karlstad

-Jag påpekade för dom att värmländsk fotboll ska spelas i Degerfors, Karlstad kan ägna sig åt hockey. Det tyckte dom inte om.

Synpunkter saknar inte Sören Cratz

-Alla måste vara påkopplade till 100 procent, det går aldrig med 98. Moralen är viktig. Det tycker jag man har idag i Degerfors. I Degerfors finns också den där envisheten, många kanske tycker att de kör med skyggglappar. I en klubb som Degerfors är dessa skyggglappar en styrka som gör att de kommer tillbaka gång på gång. Det finns en liknande envishet i Mjällby också, små orter med en jävla envishet, slutar Sören Cratz.

Inguar Carlsson